

3. *Політкоректність та відсутність передумов для конфлікту.* Окремим завданням навчання діалогічному мовленню є розвиток і закріплення навичок етичного спілкування взагалі. Потенційно конфліктогенні теми, приміром політичного та релігійного характеру, такі, що можуть викликати негативні переживання учасників обговорення, не є сприятливим фактором розвитку дискусії і або блокують її хід взагалі, або створюють ризик конфлікту й непорозуміння.

Застосування проблемних ситуацій у процесі вивчення англійської мови за професійним спрямуванням вимагає диверсифікації підходів до визначення сутності й доцільності їхнього використання в зазначеному контексті. Проблемні ситуації є потужним мотиваційним фактором у діалогічній взаємодії і є однаковою мірою доцільними для студентів, що демонструють різні рівні мовленнєвої компетентності: для студентів з високим рівнем мовленнєвої компетентності вони є можливістю максимальної реалізації творчого потенціалу й вдосконалення мовленнєвих навичок, а студентам з низьким рівнем мовленнєвої компетентності вони забезпечують активізацію наявних знань завдяки природному мовному середовищу й необхідності пошуку рішення й знаходження в режимі мозкового штурму.

Література

1. Холодна М. А. Завдання інтелектуального виховання учнів в умовах сучасної школи. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://fp.nsk.fio.ru/works/022/mpi/psihol_2_2.htm
2. Богомазов Г. Г. Активизация преподавания посредством использования метода проблемного обучения / Г. Г. Богомазов // Активные методы преподавания политической экономии. – Л.: Лениздат, 1989. – С.29–39.
3. Горбань Г. О. Соціально-психологічне дослідження осо-бистості школяра в процесі експериментального навчання: Автореф. дис... канд. психол. наук: 19.00.05 / Інст.-тпсихології м. Г.С. Костюка АПН України. – К., 2002. – 20 с.
4. Махмутов М. И. Организация проблемного обучения в школе / М. И. Махмутов. – М.: Просвещение, 1977. – 374 с.
5. Черниш В. В. Навчання іншомовного діалогічного мовленняв аспекті компетентнісного підходу / В. В. Черниш // Іноземні мови. – №4. – 2012. – ст. 11-27.
6. Wijnia, L. The Problem With Problems in Problem-Based Learning: Difference Between Problem Explaining Versus Problem Solving // Health Professions Education. – Vol.2. – Issue 2. – Dec.2016. – P. 59-60.

References

1. Kholodna M. A. Zavadnannia intelektualnoho vykhovannia uchniv v umovakh suchasnoi shkoly. [Elektronnyi resurs]. – Rezhym dostupu: http://fp.nsk.fio.ru/works/022/mpi/psihol_2_2.htm
2. Bogomazov G. G. Aktivizaciya prepodavaniya posredstvom ispolzovaniya metoda problemnogo obucheniya / G. G. Bogomazov // Aktivnye metody prepodavaniya politicheskoy ekonomii. – L.: Lenizdat, 1989. – S.29–39.
3. Horban H. O. Sotsialno-psykholohichne doslidzhennia oso-bystosti shkoliara v protsesi eksperymentalnoho navchannia: Avtoref. dys... kand. psykhol. nauk: 19.00.05 / Inst.-tpsycholohiii m. H.S. Kostiuka APN Ukrainy. – K., 2002. – 20 s.
4. Mahmutov M. I. Organizaciya problemnogo obucheniya v shkole / M. I. Mahmutov. – M.: Prosveshenie, 1977. – 374 s.
5. Chernysh V. V. Navchannia inshomovnoho dialohichnoho movlenniav aspekti kompetentnisnoho pidkhodu / V. V. Chernysh // Inozemni movy. – #4. – 2012. – st. 11-27.
6. Wijnia, L. The Problem With Problems in Problem-Based Learning: Difference Between Problem Explaining Versus Problem Solving // Health Professions Education. – Vol.2. – Issue 2. – Dec.2016. – P. 59-60.

УДК 378.147.091.33:004

DOI 10.31652/2415-7872-2019-59-19-23

СМАРТ-ТЕХНОЛОГІЇ ЯК ОСВІТНІЙ КОНТЕНТ У ПРОЦЕСІ ІНФОРМАТИЗАЦІЇ ВИЩОЇ ПЕДАГОГІЧНОЇ ШКОЛИ

М. В. Сапогов

orcid.org/0000-0002-0046-7650

У статті проаналізовано деякі проблеми використання потенціалу інформатизації освітнього процесу у вищій педагогічній школі, названо проекти, які пов'язані зі створенням, пошуком та розповсюдженням відкритих освітніх ресурсів, визначено основні напрями застосування електронного підручника в освітньому процесі. Здійснено аналіз наукових джерел з питань інформатизації освітнього процесу у вищій школі. Закцентовано увагу на інформаційних технологіях навчання, які розглядаються як оригінальні технології створення, передавання і збереження навчальних матеріалів, інших інформаційних ресурсів освітнього призначення, а також організації й супроводу навчального процесу за допомогою телекомунікаційного зв'язку та комп'ютерних систем і мереж, що цілеспрямовано, систематично й послідовно впроваджуються в педагогічну практику для підвищення якості освіти.

Ключові слова: розумні технології; електронне навчання; розумна освіта; навчальний процес; інформаційно-комунікаційні технології; інформатизація навчального процесу.

SMART TECHNOLOGIES AS AN EDUCATIONAL CONTENT IN THE PROCESS OF THE HIGHER PEDAGOGICAL SCHOOL INFORMATIZATION

M. Sapohov

The article analyzes some problems of the educational process informatization potential using in the higher educational school, the projects related to the creation, search and distribution of open educational resources are named, the main directions of the electronic textbook application in the educational process are defined. The analysis of scientific sources on informatization of educational process in high school is carried out. The emphasis is on information technology teaching, which is considered as the original technology for the creation, transmission and preservation of educational materials, other information resources for educational purposes, as well as the organization and support of the educational process with the help of telecommunication communication and computer systems and networks, which purposefully, systematically and consistently implemented in pedagogical practice in order to improve the quality of education.

Keywords: smart technologies; e-learning; smart education; educational process; informational and communicational technologies; educational process informatization.

У процесі інформатизації вищої педагогічної школи нині набуває актуальності смарт-навчання – це гнучке навчання в інтерактивному освітньому середовищі за допомогою контенту з усього світу, що знаходиться у вільному доступі, який дозволяє розширити межі навчання, власне не тільки з точки зору кількості студентів, а й з точки зору часових та просторових показників: навчання стає доступним усюди й завжди. Мета розумного навчання полягає в тому, щоб робити процес навчання ефективним за рахунок переносу навчального процесу в електронне середовище.

Мета роботи – з'ясувати інноваційні освітні можливості смарт-технологій у процесі інформатизації вищої школи.

Великого значення у процесі інформатизації закладів вищої освіти набувають смарт-технології (Smart), які, з одного боку, дозволяють оптимізувати витрати університету на матеріально-технічне забезпечення, з іншого – вивести на новий рівень якість освіти. Розглянемо коротко поняття «Smart-технології» та його складові. Перш за все, Smart-технології поєднують у своїй структурі також і Smart-навчання. Спроби дослідників визначити поняття Smart-навчання для досягнення консенсусу щодо його визначення й досі тривають. За словами науковців Н. Джо та Д. Юнга, Smart-навчання – це людиноцентричний та самостійний метод навчання, який пов'язує технології інтелектуальної інформаційної комунікації з навчальним середовищем. Інші дослідники стверджують, що Smart-навчання – це інтелектуальне та адаптивне навчання, яке враховує багато форм навчання та здібностей, а також дозволяє учням розвивати навички мислення, спілкування та вирішення проблем, використовуючи різні інтелектуальні пристрої [8, с.14]. Крім того, Smart-навчання здійснюється на основі інтелектуальної інфраструктури хмарних обчислень, мереж, серверів, інтелектуальних пристроїв та інших вбудованих пристроїв. Це досягається завдяки розумним способам персоналізованих, інтелектуальних та інтегрованих підходів, соціального навчання та колективного інтелекту. Тобто, Smart-навчання – це гуманістичний підхід до навчання, що використовує колективні та індивідуальні можливості для отримання інформації, управління знаннями, узасодії та співпраці з однолітками та інструкторами, щоб студенти могли застосовувати свої знання та навички для вирішення проблем та досягнення цілей [10, с.14].

Різноманітність онлайн платформ, які використовуються і як освітній контент, з точки зору діяльності, сектора, бізнес-моделі, та розміру досить велика. Платформи варіюються від невеликих веб-сайтів із місцевим охопленням до світових компаній. Вони пропонують різноманітні послуги, такі як пошукові системи в Інтернеті (Google, Yahoo, Bing), онлайн-ринок (eBay, Booking.com, Asos, Allegro, Амазонка), платформи для обміну відео (Dailymotion, Vimeo, YouTube), музичні та відеоплатформи (Deezer, Spotify, Netflix, Canal Play), соціальні мережі (Facebook, Twitter), платформи спільної економіки (AirBnB, Uber, BlaBlaCar, Ulule, Crowdcube), онлайн-ігри (Steam) тощо [3, с. 211].

До основних характеристик смарт-освіти відносять: 1) «безшовність» – забезпечення сумісності між програмним забезпеченням, що розроблено для різних операційних систем; безшовність дозволяє надавати рівні можливості для навчання, незалежно від використаних пристроїв вона забезпечує можливість реалізації неперервності навчального процесу й цілісності навчальної інформації; 2) незалежність від часу та місця, мобільність, неперервність й простота доступу до навчальної інформації; 3) автономність викладача й студента за рахунок використання мобільних пристроїв доступу до навчальної інформації; 4) визначення різноманітних мотиваційних моделей; 5) оцінка наявних змін компетенцій – результативність навчального процесу вимірюється не стільки отриманими знаннями, скільки можливістю їх застосовувати на практиці; 6) гнучке навчання з точки зору врахування індивідуальних можливостей студентів (можливість пристосування навчання під індивідуальні параметри студента, також такі, як: вихідні знання, досвід й навички; стиль навчання; навіть до фізіологічного й психологічного стану у кожний конкретний момент навчання [11, с.18].

Смарт-навчання може здійснюватись через освітні ресурси. Нині в освітньому доступі знаходиться значна кількість відкритих освітніх ресурсів. Відкриті освітні ресурси (англ. Open Educational Resources – OER) – загальна назва для усіх освітніх засобів, до яких є повністю відкритий доступ завдяки безкоштовній ліцензії або переведення їх у суспільне надбання та створення доступу до таких ресурсів за допомогою інформаційних та комунікаційних технологій. Цей термін було створено на зборах ЮНЕСКО у 2002 році, на яких учасники висловили своє побажання щодо створення універсальних освітніх ресурсів, доступних для усього людства та сподівання, що в майбутньому це відкрите джерело мобілізує всю світову спільноту учителів. Приклади відкритих освітніх ресурсів у світі: MIT Open Course Ware – проект Массачусетського технологічного інституту з публікації у відкритому доступі матеріалів усіх курсів інституту; OpenLearn – освітня платформа Відкритого університету, Велика Британія; Free High School Science Texts, Університет Кейптауна, ПАР; Проект Connexions – Університет Райса, Техас, США; Проекти Center for Open and Sustainable Learning (COSL) Державного університету Юта, США; Проекти The Institute for the Study of Knowledge Management in Education (ISKME), Каліфорнія, США; Проекти Wikimedia Foundation [1].

Серед відкритих освітніх ресурсів в Україні: Проект Prometheus – безкоштовні онлайн-курси від викладачів КПІ, КНУ, Києво-Могилянської Академії; Інституційні репозитарії українських університетів: eKMAIR – електронний архів Національного університету «Києво-Могилянська академія»; ELARTU – Репозитарій Тернопільського національного технічного університету імені І. Пулюя; Електронний науковий архів НТБНУ «Львівська політехніка»; eSSUIR – електронний архів Сумського державного університету; Електронна бібліотека України ELibUkr [1].

ІТ-компанії реалізують масштабні проекти, які пов'язані зі створенням, пошуком та розповсюдженням відкритих освітніх ресурсів, серед них Intel (проект Літописи.ру), Microsoft (власний освітній портал), Google (проект «Академія Google») та інші. Викладачам з різних дисциплін варто використовувати у своїй роботі проект «Академія Хана» (Khan Academy), що містить більш ніж 4200 безкоштовних мікролекцій з різних дисциплін. Найбільші платформи масових онлайн-курсів (МООС) – edX, Coursera, Udacity – попонують значну кількість дистанційних курсів. Для організації дистанційного навчання використовують платформи, серед яких є комерційні (Прометей (Prometheus), Net-школа України) та безкоштовні (Moodle, ILLIAS, ATutor) тощо [6, с. 8].

В. Тихомиров зауважує, що саме Smart education здатна забезпечити максимально високий рівень освіти, що відповідає завданням і можливостям сучасного світу та дозволить студентам адаптуватися до умов швидкозмінного середовища, забезпечить перехід від книжного контенту до активного. Науковець характеризує Smart education як об'єднання навчальних закладів та професорсько-викладацького складу для здійснення спільної освітньої діяльності в мережі Інтернет на базі загальних стандартів, угод та технологій. Тобто, йдеться про спільне створення та використання контенту, про спільне навчання. Прикладом цьому може слугувати проект наступного десятиліття в європейській системі освіти – Єдиний європейський університет із загальним деканатом, який буде супроводжувати рух студентів від одного вищого навчального закладу до іншого. Болонський процес дозволить вищому навчальному закладу приймати студентів без додаткових іспитів, створюючи таким чином Smart education system для Європи. Єдиний європейський університет буде здійснювати колективний процес навчання за допомогою єдиного загального депозитарію навчальних матеріалів. В. Тихомиров зауважує, що Smart education, або розумне навчання, – це гнучке навчання в інтерактивному освітньому середовищі за допомогою контенту зі всього світу, що знаходиться у вільному доступі [7]. Прикладом веб-сервісів слугує чат або чаттер (англ. Chatter – базікати) – це засіб обміну повідомленнями з комп'ютерної мережі в режимі реального часу в мережу Інтернет, а також програмне забезпечення, що дозволяє організувати таке спілкування [4, с. 56]. Джерело навчальних матеріалів у педагогічній практиці використовує соціальний сервіс You tube, що дозволяє познайомитися з професійними та любительськими відео різної тематики, документальними та історичними фільмами, відеофільмами навчального та розважального призначення. У процесі викладання навчального матеріалу за допомогою відеоресурсів із сервісу You tube викладач знайомить студентів не тільки з новим матеріалом із певної теми, а й з технологією опрацювання графіки, відео та навчити окремим елементам роботи з ними [5, с. 67].

Шляхам використання Веб-квестів в освітній діяльності студентів присвячено праці Р. Гуревича, М. Кадемії, М. Козяра. На їх думку, застосування цієї технології може забезпечувати самостійну дослідницько-пошукову та наукову діяльність студентів. Веб-квест використовують у проблемних завданнях з елементами рольової гри, для виконання яких використовуються інформаційні ресурси мережі Інтернет [2, с.12]. Веб-квест дозволяє в ігровій формі проводити дослідження, пов'язані не тільки з вивченням фахових дисциплін, а й розширенням загального світогляду майбутніх учителів.

Так, навчальний Веб-квест, розроблений авторами, включав такі завдання та етапи: збір загальної інформації; постановка проблеми; визначення мети; розподіл ролей; пошук джерел інформації; визначення критеріїв оцінювання; тестування. Ця розробка дозволила залучити студентів до проектно-дослідницької

діяльності, підвищити мотивацію вивчення фахових дисциплін, формувати навички пошуку, опрацювання, узагальнення й оцінювання інформації. Проведена робота дозволила зробити висновок про позитивні сторони використання Веб-квесту. Він надає можливість виявити креативні здібності студентів; самоідентифікуватися у студентському середовищі; сприяє саморозвитку та самореалізації на основі самостійного вирішення квазі-професійних завдань. Ще одним різновидом веб-сервісів є геосервіси; їх особливістю визначається наявність інтерактивних карт та банку справжніх фотографій, що надають значні можливості для організації дослідницької роботи студентів. Така робота виявилася для студентів цікавою саме за рахунок реальності завдань, що поставлені для розв'язування [12].

Досліджуючи питання інноваційних технологій в освіті, А. Тулегенова вказує на використання електронного підручника як базового елемента ЕОР (електронного освітнього ресурсу) та називає його ознаки: електронні підручники – елемент ЕОР (електронного освітнього ресурсу) є доповненням, а не альтернативою до традиційних форм навчання, і вони не замінюють роботу учнівської молоді з книгами, конспектами, збірниками завдань і вправ; кожен друкований підручник (на паперовому носії) розрахований на певний вихідний рівень підготовки учнів і передбачає кінцевий рівень навчання. Із багатьох загальноосвітніх предметів існують підручники: звичайні (базові), підвищеної складності, факультативні тощо. Електронний підручник – елемент ЕОР (електронного освітнього ресурсу) з конкретного навчального предмета може містити матеріал декількох рівнів складності. Безумовно, усі вони будуть розміщені в одному інформаційному масиві, містити ілюстрації та анімацію до тексту, багатоваріантні завдання для перевірки знань в інтерактивному режимі для кожного рівня; наочність в електронному підручнику ЕОР (електронного освітнього ресурсу) значно вища, ніж у друкованому. Вона забезпечується використанням при створенні електронних підручників мультимедійних технологій: анімації, звукового супроводу, гіперпосилань, відеосюжетів тощо. Окрім того, елементи управління ЕОР (електронного освітнього ресурсу) дають змогу безпосередньо впливати на процесуальні аспекти засвоєння матеріалу, визначати темп тощо; електронний підручник забезпечує багатоваріантність, багаторівневість і різноманітність завдань для перевірки, тестів. Електронний підручник дає змогу всі завдання й тести подавати в інтерактивному й навчальному режимі. При неправильній відповіді можна давати правильну, з роз'ясненнями та коментарями; електронний підручник є мобільним – при його створенні й розповсюдженні не потрібні стадії друкарської роботи. Електронні підручники за своєю структурою є відкритими системами. Їх можна доповнювати, коригувати, модифікувати в процесі експлуатації; доступність електронних підручників набагато вища, ніж друкованих. Питання тиражування фактично відпадають (необхідно враховувати тільки авторське право), їх можна пересилати мережею [9].

Таким чином, пошук нових форм та засобів засвоєння знань нині набуває першорядного значення. Використання найсучасніших технологічних засобів та розробок: електронні підручники, веб-сервіси, он-лайн платформи та смарт-технології забезпечує активацію пізнавальної діяльності, мотивацію до навчання, спрямовує студента на самостійне здобуття професійних компетенцій. Отже, використання нових технологій в освітньому процесі забезпечує креативний підхід до засвоєння та передачі знань.

Література

1. Відкриті освітні ресурси https://uk.wikipedia.org/wiki/Відкриті_освітні_ресурси
2. Жалдак М.І. Педагогічний потенціал інформатизації навчального процесу : у 2 ч. / М.І. Жалдак // Розвиток педагогічної і психологічної наук в Україні 1992-2002 рр. : зб. наук. праць до 10-річчя АПН України. – Харків : ОВС, 2002. – Ч. 1. – С. 371-383.
3. Інноваційні технології навчання в умовах інформатизації освіти / Р.Гуревич, М. Козяр, М. Кадемія, Л. Шевченко; за ред. Член-кор. НАПН України Р. Гуревича – Львів : ЛДУБЖД, 2015. – 396 с.
4. Морозов В.П. Гипертексты в экономике. Информационная технология моделирования: учеб.пособие / В.П. Морозов, В.П. Тихомиров, Е.Ю.Хрусталева. – М.: Финансы и статистика, 1997. – 256 с.
5. Раицкая Л. К. Дидактические и психологические основы применения технологий Веб 2.0. в высшем профессиональном образовании : монограф. / Л. К. Раицкая. – М. : МГОУ, 2011. – 265 с.
6. Розробка і використання дистанційних курсів у навчальному процесі: методичні рекомендації / уклад. Н.М.Лосева, Л.Б.Ігнатова. – Вінниця: ДонНУ імені Василя Стуса, 2016. – 88 с.
7. Тихомиров В. П. Мир на пути Smart education. Новые возможности для развития // Открытое образование. Выпуск № 3 / 2011. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://cyberleninka.ru/article/n/mir-na-puti-smart-education-novyevozmozhnosti-dlya-razvitiya#ixzz4WKfZAFsa>.
8. Ткачук Г. В. Методика використання освітніх веб-ресурсів у процесі підготовки майбутніх учителів інформатики : монографія / Г.В. Ткачук. – Умань : Видавець «Сочинський», 2011. – 177 с.
9. Тулегенова А. М. Электронные учебники в обучении ИЯ / А.М. Тулегенова / Евразийский национальный университет им. Л. Н. Гумилева. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://www.sworld.com.ua/simpoz3/54.pdf>.
10. Цишко Г.Ю. Підвищення рівня теоретичної підготовки з інформатики на фізико-математичних факультетах педагогічних вузів: дис. канд.пед.наук: 13.00.02/ Цишко Ганна Юхимівна. – К., 1998. – 177 с.

11. Шубина І.В. Смарт і розвиток сучасного освіти / І.В.Шубина // Економіка, Статистика і Інформатика. – 2015, № 3. – С.17 – 19.
 12. Online Learning Services. URL: <http://travelscode.com/17-naykrashhih-servisiv-dlya-navchannya-onlayn/> [in Ukrainian].

References

1. Vidkryti osvritni resursy https://uk.wikipedia.org/wiki/Vidkryti_osvritni_resursy
2. Zhaldak M.I. Pedagogichniy potentsial informatyzatsii navchalnoho protsesu : u 2 ch. / M.I. Zhaldak // Rozvytok pedagogichnoi i psikhologichnoi nauk v Ukraini 1992-2002 rr. : zb. nauk. prats do 10-richchia APN Ukrainy. – Kharkiv : OVS, 2002. – Ch. 1. – S. 371-383.
3. Innovatsiini tekhnolohii navchannya v umovakh informatyzatsii osvity / R.Hurevych, M. Koziar, M. Kademiia, L. Shevchenko; za red. Chlen-kor. NAPN Ukrainy R. Hurevycha – Lviv : LDUBZhD, 2015. – 396 s.
4. Morozov V.P. Giperteksty v ekonomike. Informacionnaya tehnologiya modelirovaniya: ucheb.posobie / V.P. Morozov, V.P. Tihomirov, E.Yu.Hrustalev. – M.: Finansy i statistika, 1997. – 256 s.
5. Raickaya L. K. Didakticheskie i psihologicheskie osnovy primeneniya tehnologij Veb 2.0. v vysshem professionalnom obrazovanii : monograf. / L. K. Raickaya. – M. : MGOU, 2011. – 265 s.
6. Rozrobka i vykorystannia dystantsiinykh kursiv u navchalnomu protsesi: metodychni rekomendatsii / ukлад. N.M.Losieva, L.B.Ihnatova. – Vinnytsia: DonNU imeni Vasylia Stusa, 2016. – 88 s.
7. Tihomirov V. P. Mir na puti Smart education. Novye vozmozhnosti dlya razvitiya // Otkrytoe obrazovanie. Vypusk № 3 / 2011. [Elektronnij resurs]. – Rezhim dostupu: <http://cyberleninka.ru/article/n/mir-na-puti-smart-education-novye-vozmozhnosti-dlya-razvitiya#ixzz4WKFZAfsa>.
8. Tkachuk H. V. Metodyka vykorystannia osvritnikh veb-resursiv u protsesi pidhotovky maibutnikh uchyteliv informatyky : monohrafiia / H.V. Tkachuk. – Uman : Vydavets «Sochinskyi», 2011. – 177 s.
9. Tulegenova A. M. Elektronnye uchebniki v obuchenii IYa / A.M. Tulegenova / Evrazijskij nacionalnyj universitet im. L. N. Gumileva. – [Elektronnij resurs]. – Rezhim dostupu : <http://www.sworld.com.ua/simpoz3/54.pdf>.
10. Tsybko H.Yu. Pidvyshchennia rivnia teoretichnoi pidhotovky z informatyky na fizyko-matematychnykh fakultetakh pedagogichnykh vuziv: dys. kand.ped.nauk: 13.00.02/ Tsybko Hanna Yukhymivna. – K., 1998. – 177 s.
11. Shubina I.V. Smart i razvitie sovremennogo obrazovaniya / I.V.Shubina // Ekonomika, Statistika i Informatika. – 2015, № 3. – S.17 – 19.
12. Online Learning Services. URL: <http://travelscode.com/17-naykrashhih-servisiv-dlya-navchannya-onlayn/> [in Ukrainian].

УДК 372.881.111.1

DOI 10.31652/2415-7872-2019-59-23-27

СОЦІОКУЛЬТУРНИЙ КОМПОНЕНТ ІНШОМОВНОЇ КОМУНІКАТИВНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ

М. О. Стахова

orcid.org/0000-0002-2557-7117

У статті представлені різні погляди на тлумачення поняття «іношомовна комунікативна компетентність». Розглянуто питання про її змістовну структуру. Вивчення іноземної мови передбачає формування в учнів іношомовної комунікативної компетентності. Поняття комунікативної компетентності визначається як знання психологічних, країнознавчих, соціальних факторів, які визначають використання мови відповідно до соціальними нормами поведінки. Відповідно до одного з концептуальних положень комунікативного підходу в навчання іноземної мови, мову, будучи феноменом певної цивілізації, повинен вивчатися з культурою країни досліджуваної мови. Дане положення знаходить відображення в соціолінгвістичному та соціокультурному компонентах комунікативної компетентності, досягнення якої є метою навчання іношомовного спілкування. Вивчення іноземної мови на основі ознайомлення учнів з культурою іношої країни є в даний час одним з базових принципів навчання предмету. Залучення до культури іношого народу не тільки робить процес навчання іноземної мови більш привабливим для учнів, а й сприяє повноцінній комунікації, більш точному і адекватному розумінню носіїв даної культури, сприяє формуванню вміння представляти свою країну в умовах міжкультурного спілкування. Зміст освіти має забезпечувати адекватний світовому рівень загальної та професійної культури суспільства, формування в учнів адекватної сучасному рівню знань і рівня освітньої програми картини світу, інтеграцію особистості в національну та світову культуру. Предмет «іноземна мова» не лише знайомить з культурою країн досліджуваної мови, але шляхом порівняння відтіняє особливості своєї національної культури, знайомить з загальнолюдськими цінностями. Іншими словами, сприяє вихованню в контексті «діалогу культур».

Ключові слова: комунікативна компетентність, іноземна мова, соціокультурний компонент, викладання, оцінювання, знання.